

**ግብጺ/ሱዳን፣ ናይ ስደተኛታት ስቓይ ንኸብቅዕ ዝዓለመ ጸውዒት
ኣብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት፤ 24 ሃገራት መርመራ ንኸግበር ይጠልባ**

(ጀነቫ 17 መጋቢት 2014) — ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ሰብአዊ መሰላት ቆንሶል ኣብ 14 መጋቢት ንግብጽን ሱዳንን ንኑጋራ ሰብ ብምጭዋይ ሰባትን፣ ስቓይ ብምውራዶምን ከምኡ እውን ኣብ ደሴት ሲና ስደተኛታት ብምቕታሎምን መርመራ ክገብሩሎምን ንገበነኛታት ድማ ኣብ ፍትሒ ከቕርቡን ጸውዒት ኣቕሪቡ፣ ክብል ተዓዛቢ ሰብአዊ መሰላት ሎሚ ሓቢሩ። ብተወሳኺ፣ እዞን ብጀርመን ዝተመርሐ ጠለብ ዘቕረባ 24 ሃገራት፣ ክልቲኤን ሃገራት ነቶም ምስ ኑጋራ ሰብ ተሓባቢሮም ገበን ዝፈጸሙ ሰብ መዚ እውን ኣለልዮን ክምርምሩን ኣብ ፍትሒ ከቕርባን ጠለቡን።

ኣብ ለካቲት 11፣ ትካል ተዓዛቢ ሰብአዊ መሰላት ብ"ኣብ መሬት ተዘርጊሖ ክመውት ደለኹ"፤ ኣብ ልዕሊ ኤርትራውያን ዝፍጸም ንግዲ ሰብን ስቓይን ኣብ ሱዳንን ግብጽን" ዝብል ኣርእሲቲ ዝተዳለወ ጸብጻብ ዘርጊሑ። እቲ ጸብጻብ ድማ ካብ 2010 ጀሚሮም ግብጻውያን ኑጋራ ሰብ ኣብ ደሴት ሲና ንኤርትራውያን ገንዘብ ንምምንጻዕ ብመልክዕ ምግሳስ፣ ምቕጻልን ምሕራድን ከመይ ገይሮም ከምዘሰቕዩዎም ይስንድ። ብተወሳኺ፣ ኣብ ምብራቕ ሱዳን እውን ኑጋራ ሰብ ስቓይ ከምዘርዱ ይስንድ። ኣብቲ 29 መስኻኻር ዝሃብዎ ሓበሬታ፣ ግብጻውያንን ሱዳናውያንን ኣባላት ጸጥታ፣ ኣብ ክንዲ ነቶም ኑጋራ ዝኣስርዎምን ነቶም ግዳያት ዘድሕንዎምን፤ ነቲ ብኑጋራ ሰብ ንዝወርድ ግህሰት ከመይ ገይሮም ከምዘመቻቸኡ ይስንድ።

"ንኣርባዕተ ዓመታት ዝኣክል፣ ኣብ ግብጽን ሱዳንን ነዞም ስደተኛታት ዘሰቑዩ ኑጋራ ሰብን እቶም ተሓባቢሮቶም ዝኸኑ ሰበሰልጣንን፣ ዳርጋ ምሉእ ነጻነት ረኺቦም ክሰርሑሉ ጸኒሑም ኣለዉ" ይብል ናይ ተዓዛቢ ሰብአዊ መሰላት ላዕላዋይ ተመራማሪ፣ ጌሪ ሲምፕሶን። "ነዚ ብውድብ ሕቡራት ሃገራት ዝግበር ዘሎ፣ ነቶም ኑጋራ ሰብ ምእሳርን፣ ነቶም ተሓባቢሮቶም ዝኸኑ ኣባላት ጸጥታ ድማ ተጻዋርነት ኣልቦ ዝኸኑ ስጉምቲ ክውሰዱሎምን ዝጠልብ ጸውዒት፣ ግብጽን ሱዳንን ግብረ መልሲ ክህባሉ ኣለዉን" ድማ ይብል ሲምፕሶን።

ነዚ ናይ ሰብአዊ መሰላት ቆንሶል ዘውጽኦ መግለጺን እቲ ዝተጠቕሰ ጸብጻብን፣ ሱዳን ንኑጋራ ሰብ ንምምርማር ዝተወሰነ ስጉምቲ ከምዝወሰደት ይኣምን። እንተኸኑ ግን እዚ ተወሲዱ ዘሎ ስጉምቲ እኹል ኣይኮነን። ወላኳ ግብጺ ብመሰረት ጸብጻብ ናይ ተዓዛቢ ሰብአዊ መሰላት ኣብ ሲና ብኑጋራ ሰብ ዝወርድ ግህሰት ከምዘሎ ንመጀመርያ ጊዜ እንተተኣመነት፣ ክሳብ ሕጂ ንሓደ ውልቀ ኑጋዲ ሰብ ጥራይ ኣብ ካይሮ ኣብ ፍትሒ ኣቕሪባ፣ ነቶም ኣብ ሲና ዘለዉ ኑጋራ ሰብ ብዝምልከት ግና ክሳብ ሕጂ መርመራታት ኣይገበረትን ኣብ ፍርዲውን ኣቕሪቦትን።

ተዓዛቢ ሰብአዊ መሰላት ንግዲ ሰብ ኣብ ምብራቕ ሱዳንን ኣብ ሲናን ክሳብ ለካቲት ይካየድ ከምዝነበረ ጸብጻባት ተረኪቡ ኣሎ።

እዞን ክልተ ሃገራት ንግዳያት ምስ ኣባላት ጸጥታ ብምትሕብባር ዘሰቑዩ ዘለዉ ኑጋራ ሰብ ብግቡእ ብዘይምምርማረንን ኣብ ፍትሒ ዘይምቕራብንን፣ ነቲ ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ዋዕላ ኣንጻር ስቓይን፣ ንዓለም ለኻውያን ሕግታት ሰብአዊ መሰላትን ከምኡውን ግብጺ እንተወሰድና፣ ሃገራዊን ኣህጉራውን ሕግታት ኣንጻር ንግዲ ሰብን ዕሽሽ ይብላ ኣለዋ ማለት እዩ፣ ይብል ተዓዛቢ ሰብአዊ መሰላት።

እዚ ናይ ሕጂ መግለጺ እዚ፡ እዘን "ተሳተፍቲ ሃገራት" — መግለጺ ንግብጺ ማለት እዩ፤ ንግዳያት ነጋዶ ሰብ ንኸይኣሰራን፡ እኳ ደኣ ክሕግዞኦምን ክከላኸላሎምን፡ ምስቲ ኣብ ግብጺ ዝርከብ ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ናይ ስደተኛታት ኣጀንሲያ፡ ክራኸቡ ከተፍቅድ ይጽውዕ።

ጸብጸብ ተግዛቢ ሰብኣዊ መሰላት እቶም ነጋዶ ሰብ ንኤትራውያን ግዳያት ስድራቤቶም ገንዘብ ምስ ከፈሉሎም፡ ነጻ ድሕሪ ምልቃቕም፡ ሓለዋ ዶባት ዝኸኑ ኣባላት ፖሊስ ግብጺ፡ ከምዝሃድኑዎም ይስንድ። እቶም ፖሊስ ድማ፡ ንጉዳያት እዞም ኤርትራውያን፡ ናብ ኢድ ወተሃደራውያን ፈራዶ ድሕሪ ምምሕልላፍም፡ ነዞም ኤርትራውያን ድማ ንኣዋርሕ ዝኣክል ብኢሰብኣዊን ብዘሰካሕክሕ ኣገባብን ኣብ ናይ ሲና እንዳ ፖሊስ ይኣሰርዎም። ግብጺውያን ፈራዶ ነዞም ኤርትራውያን ብናይ ስደት ገበናት (immigration offenses) ድሕሪ ምኸሳሶም ህጹጽ ናይ ሕክምና ጠለባቶም ብምኸላእ፡ ምስ ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ኣጀንሲያ ንኸይራኸቡ ድማ ከልኪሎም። እዞም ተግባራት እዚኦቶም ድማ ነቲ ናይ ግብጺ ኣብ 2010 ዝወጸ ንምቅላስ ኣንጻር ንግዲ ሰብ ዝምልከት ሕጊ ይጥሕስ ኣሎ። እቲ ሕጊቲ ነቶም ግዳያት ንግዲ ሰብ ዝኸኑ ሰባት ሓገዝ ክረኸቡ፣ ካብ ዝኸኑ ፍርዲ ነጻ ክኾኑን ዑቕባ ክረኸቡን እዩ ዘፍቅድ።

ኣብ 13 መጋቢት 2014 ፓርላማ ሕብረት ኤውሮጳ እውን ንግብጽን ሱዳንን እዚ ብነጋዶ ሰብ ዝፍጸም ኣደራሕ ደው ከብላኦን፤ ኣብ ልዕሊ እቶም ምስ ነጋዶ ዝመሻጠፍ ዘለዉ ኣባላት ጸጥታ እተን ሃገራት ድማ መርመራ ክግበርን ጸዊዑ።

"እዚ መግለጺ ዘይርከቦ ገበናት ብናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ሰብኣዊ መሰላት ቆንስል ተገሊጹ ስለዘሎ፡ ግብጽን ሱዳንን ነዚ ጉዳያት እዚ ብኸመይ ከምዝገጥማኦ ብወግዒ ከፍልጣሉ ዘለወን እዋን ሕጂ እዩ" ይብል ሲምፕሶን።